

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 358/2023-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Zahoráková & Partners, Krasovského 3742/13 Bratislava, v mene ktorej koná Mgr. Renáta Zahoráková, advokátka a konateľka, proti európskemu zatýkaciemu rozkazu Okresného súdu Žilina č. k. 35T/100/2013 z 14. decembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) európskym zatýkacím rozkazom (ďalej aj „rozkaz“) Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje európsky zatýkací rozkaz zrušiť, priznať finančné zadosťučinenie a nahradiť trovy konania.

2. V ústavnej sťažnosti je uvedená podrobná chronológia skutkového stavu od vydania uznesenia ČVS ORP-1009/OEK-ZA-2010 z 15. októbra 2010 o začatí trestného stíhania pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 2 Trestného zákona vrátane vznesenia obvinenia uznesením ČVS: ORP-1009/OEK-ZA-2010 z 26. januára 2012 a podania obžaloby okresnému súdu 11. júna 2013 až po vydanie trestného rozkazu z 27. júna 2013, proti ktorému podal sťažovateľ odpor. Sťažovateľ uvádza, že v rokoch 2014 – 2022 bolo spolu nariadených 24 hlavných pojednávaní (z ktorých sa osobne zúčastnil na 20 hlavných pojednávaniach) a boli vydané dva nezákonné rozsudky. Sťažovateľ súdu opakovane oznamoval, že udeľuje súhlas na to, aby sa všetky hlavné pojednávania vykonávali v jeho neprítomnosti a aby bolo vo veci rozhodnuté v jeho neprítomnosti (21. decembra

2021, 22. júna 2022, 1. novembra 2022, 28. novembra 2022), a to najmä v korelácii s ním namietaným protiprávnym konaním konajúceho samosudcu okresného súdu.

3. V ústavnej sťažnosti podal sťažovateľ z opatrnosti námietku zaujatosti proti bližšie nešpecifikovanému sudcovi ústavného súdu, z ktorej obsahu sudca spravodajca Miloš Maďar zistil, že samosudca okresného súdu, pre ktorého pomer k neznámemu sudcovi ústavnému súdu sťažovateľ vznáša námietku zaujatosti, je jeho spolužiak v ročníku na vysokej škole, a teda že sudcom ústavného súdu, ktorého nestrannosť je atakovaná, je jeho osoba. O námietke zaujatosti voči sudcovi I. senátu ústavného súdu Milošovi Maďarovi vznesenej sťažovateľom rozhodol ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 126/2023-18 z 15. marca 2023 tak, že nie je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 439/2023 dôvodiac, že skutočnosti determinujúce vzťah dotknutého sudcu ústavného súdu a samosudcu okresného súdu nesvedčia o existencii vzťahu takej intenzity, ktorý by sám osebe sudcu Miloša Maďara diskvalifikoval z rozhodnutia vo veci sťažovateľa.

4. Ústavný súd výzvou na odstránenie nedostatkov návrhu na začatie konania z 24. apríla 2023 vyzval sťažovateľa na predloženie plnej moci advokátovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom a na predloženie európskeho zatýkacieho rozkazu zo 14. decembra 2022.

5. Ústavnému súdu bolo 4. mája 2023 doručené podanie sťažovateľa pod názvom „*Námietka zaujatosti sudcu spravodajcu*“, v ktorom podal námietku zaujatosti proti sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi a žiadal, aby bol tento sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vo veci jeho ústavnej sťažnosti. Túto námietku bližšie odôvodní v lehote 30 pracovných dní.

6. Sťažovateľ doručil ústavnému súdu 31. mája 2023 ďalšie podanie podané v elektronickej podobe vo forme mailu (bez autorizácie) pod názvom „*Žiadosť o dodatočné poskytnutie lehoty a oznámenie*“, v ktorom oznamuje ústavnému súdu, že udelil plnú moc na zastupovanie pred ústavným súdom advokátskej kancelárii Zahoráková & Partners, s. r. o., Krasovského 13, Bratislava, a žiada o poskytnutie dodatočnej lehoty na zaslanie plnej moci do 15. júna 2023. Z obsahu tohto podania tiež vyplýva, že výzvou žiadanú písomnosť (európsky zatýkací rozkaz) mu cielene odmieta samosudca vydať a táto ani len nebola súčasťou trestného spisu. Z obsahu podania [§ 39 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] je tiež možné vyvodiť vysvetlenie podanej námietky zaujatosti proti sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi, ktorú opätovne odôvodňuje dlhoročným priateľským vzťahom sudcu spravodajcu a samosudcu okresného súdu. Táto ich vzájomná známosť z čias štúdia na vysokej škole má podľa vyjadrení sťažovateľa významný vplyv na zákonné a spravodlivé rozhodnutie v jeho právnej veci.

6.1. Podľa § 40 ods. 2 zákona o ústavnom súde podanie podané v elektronickej podobe bez autorizácie podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“) je potrebné ústavnému súdu dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa zákona o e-Governmente; ak sa dodatočne nedoručí ústavnému súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Ústavný súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

6.2. Po preskúmaní tohto elektronického podania ústavný súd konštatuje, že nebolo doplnené spôsobom a v lehote podľa § 40 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a z tohto dôvodu naň ústavný súd podľa § 40 ods. 2 zákona o ústavnom súde neprihliada.

7. Ústavnému súdu bolo 6. júna 2023 doručené podanie pod názvom „*Oznámenie o prevzatí zastúpenia*“ predložené plnomocenstvo na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom a predložené prílohy, konkrétne príkaz na zatknutie č. k. 35T/100/2013 z 21. októbra 2021, odvolanie príkazu na zatknutie z 20. januára 2023 a odvolanie európskeho zatýkacieho rozkazu z 20. januára 2023.

8. V čase predbežného prerokovania tejto ústavnej sťažnosti ústavný súd neeviduje žiadne podanie odôvodňujúce námietku zaujatosti proti sudcovi spravodajcovi vznesenú 4. mája 2023 a na podanie z 31. mája 2023, z obsahu ktorého je možné vyvodit' odôvodnenie námietky zaujatosti proti sudcovi spravodajcovi (v ktorom navyše neuviedol žiadne nové skutočnosti týkajúce sa zaujatosti sudcu spravodajcu, pozn.), neprihliada podľa § 40 ods. 2 o ústavnom súde.

9. Z príloh dodatočne doručených na výzvu ústavného súdu, ako aj zo spisovej dokumentácie v trestnej veci sťažovateľa vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 35T/100/2013 (túto si vyžiadala ústavný súd v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 69/2023, pozn.), ktorú mal ústavný súd v dispozícii aj v tomto konaní, vrátane napadnutého európskeho zatýkacieho rozkazu vyžiadaného od okresného súdu ústavný súd zistil, že okresný súd vydal 14. decembra 2022 európsky zatýkací rozkaz, ktorého podkladom bol príkaz na zatknutie vydaný okresným súdom pod č. k. 35T/100/2013 z 21. októbra 2021. Na nasledujúcich hlavných pojednávaniach (uskutočnených 13. januára 2023 a 20. januára 2023) sa v zmysle § 252 ods. 3 Trestného poriadku konalo v neprítomnosti sťažovateľa. Na poslednom pojednávaní 20. januára 2023 bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok a v ten istý deň bol odvolaný príkaz na zatknutie z 21. októbra 2021 a súčasne bol odvolaný aj ústavnou sťažnosťou napadnutý európsky zatýkací rozkaz zo 14. decembra 2022.

II.

Argumentácia sťažovateľa

10. Vychádzajúc z právomocí ústavného súdu preskúmať napadnutý rozkaz vydaný okresným súdom a z prípustnosti ústavnej sťažnosti, ktorá je jediným prostriedkom na nápravu porušeného práva, sťažovateľ zdôrazňuje, že na vydanie trestného rozkazu ako krajného prostriedku (ak zlyhajú iné formy zabezpečenia plynulosti priebehu trestného konania) nebol žiadny zákonný dôvod, a vzhľadom na vymedzené skutkové okolnosti (prítomnosť sťažovateľa na hlavných pojednávaniach nebola nevyhnutná v kontexte ukončeného dokazovania, sťažovateľ sa po celý čas objektívne nachádzal v mieste trvalého bydliska a pod.) považuje vydaný rozkaz za prejav svojvôle, za umelo vytvorenú procesnú situáciu, ktorá formálne odôvodňovala potrebu zaistovacieho úkonu voči sťažovateľovi. Sťažovateľ tiež zdôrazňuje účelovosť vydaného rozkazu ako prejavu osobnej pomsty samosudcu a vyjadruje presvedčenie o zámere a celi poškodenia dobrého mena sťažovateľa aj v zahraničí. Podľa jeho názoru nikdy neexistovali žiadne dôvody tzv. útekovej väzby, ktoré sú obligátnym predpokladom na vydanie rozkazu, a v kontexte komparácie s dôvodmi príkazu na zatknutie poukazuje na relevantné ustanovenia ústavy, ako aj na judikatúru ústavného súdu, Ústavného súdu Českej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva. Sťažovateľ ďalej poukazuje

aj na genézu zákonnej úpravy väzobných dôvodov v trestnom zákonodarstve Slovenskej republiky a na základe toho tvrdí, že vo vzťahu k nemu nikdy neexistovali dôvody tzv. útekovej väzby, no napriek tomu vydaním rozkazu samosudca dôvod tzv. útekovej väzby fakticky prezumoval. Pokiaľ ide o podmienku podania ústavnej sťažnosti v zákonnej dvojmesačnej lehote, uvádza, že sťažnosť podal z opatrnosti v lehote počítanej od vydania európskeho zatýkacieho rozkazu, keďže nebol oboznámený s rozkazom ani s jeho odôvodnením. Sťažovateľ odôvodňuje priznanie primeraného finančného zadostučinenia najmä tým, že vydaním rozkazu došlo k závažnému poškodeniu jeho mena a k zničeniu jeho profesionálnej kariéry.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na osobnú slobodu (čl. 17 ústavy) a práva na osobnú bezpečnosť (čl. 5 ods. 1 dohovoru) nezákonným a svojvoľným vydaním európskeho zatýkacieho rozkazu okresným súdom.

12. Ústavný súd v prejednávanej veci považoval za podstatné a rozhodujúce z hľadiska ďalšieho posudzovania opodstatnenosti ústavnej sťažnosti práve odvolanie európskeho zatýkacieho rozkazu 20. januára 2023, a to ešte pred doručením ústavnej sťažnosti ústavnému súdu 17. februára 2023.

13. Tým došlo k situácii, že ani rozhodnutie ústavného súdu vo vzťahu k právu sťažovateľa na osobnú slobodu (čl. 17 ústavy) a na osobnú bezpečnosť (čl. 5 ods. 1 dohovoru) už nijako nemôže vylepšiť jeho právnu pozíciu, pretože v jeho osobnej sfére zásahy okresného súdu objektívne vyvolať ujmu nemôžu.

14. Námietka porušenia namietaných práv sťažovateľa okresným súdom sa tak posunula výlučne do akademickej roviny. V takýchto prípadoch sa teória i prax ústavných súdov vyhranene prikláňajú k odmietnutiu v takejto veci rozhodovať (pozri napr. IV. ÚS 242/08, III. ÚS 875/2016, I. ÚS 174/2019, I. ÚS 347/2019, ako aj uznesenie Ústavného súdu Českej republiky č. k. IV. ÚS 122/99 z 8. septembra 1999 publikované v Sbírcе nálezů a usnesení Ústavního soudu, zväzok č. 15, uznesenie č. 56, s. 315 a nasl.), pretože chýba možnosť bezprostredného a trvajúceho zásahu, ktorý by mohol mať vplyv na pozíciu sťažovateľa. Ak je totiž sťažovateľom namietaný zásah do jeho základných práv alebo slobôd, potom musí byť tento zásah výrokom meritórneho rozhodnutia ústavného súdu odstrániteľný.

15. Poukazujúc na svoju judikatúru (pozri napr. sp. zn. IV. ÚS 242/08, II. ÚS 216/2017, I. ÚS 142/2019, I. ÚS 347/2019, I. ÚS 404/2019), ústavný súd v takom prípade považuje ústavnú sťažnosť za zjavne neopodstatnenú, pretože v danej veci eventuálne vyhovie návrhu by v súčasnosti nemalo vo vzťahu k namietanému konaniu žiadnu relevanciu. Vzniknutá situácia je v teórii a praxi ústavného súdnictva označovaná výrazom „*mootness*“ (pozri Barron, J., Dienes, C. Constitutional Law. 4. vyd., St. Paul 1995, s. 83 – 85) alebo ako nedostatok podmienky bezprostredného a trvajúceho zásahu (napr. v praxi Spolkového ústavného súdu SRN „*unmittelbare und gegenwärtige Betroffenheit*“; k tomu napr. Schlaich, K., Das Bundesverfassungsgericht. 3. vyd., München 1994, s. 142 –150), t. j. stav, keď už „spor“ skončil alebo bol vyriešený inak (odvolaním európskeho zatýkacieho rozkazu), a so zreteľom na princíp minimalizácie zásahov do právoplatne skončených konaní a hospodárnosť konania už nemá ďalší zmysel v konaní v danej veci pokračovať.

16. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti ako celku, ústavný súd sa nezaoberal návrhom na priznanie finančného zadosťučinenia, pretože tento je viazaný na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. júna 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu